

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา และพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ รายการทางบรรณานุกรมและบทความย่อ งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2544 รวม 1,011 ระเบียบ ณ วันที่ 10 กันยายน 2544

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา คือ

1. นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 10 คน
2. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ

1. โปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และรายการทางบรรณานุกรม รวมบทความย่อ จำนวน 1,011 ระเบียบ
2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การออกแบบระบบ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุดคือ การออกแบบฐานข้อมูลโดยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทำให้ใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.55$) ส่วนข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ การติดตั้งโปรแกรมฐานข้อมูลมีความสะดวก รวดเร็ว ($\bar{X} = 3.85$)

ความสามารถในการทำงานของระบบ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุดคือ ฐานข้อมูลสามารถค้นจากรายการเลือกปีได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ ฐานข้อมูลสามารถค้นคืนข้อมูลจากรายการเลือกได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.75$)

ความสามารถในการแสดงผลลัพธ์ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสามารถในการแสดงผลลัพธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ข้อคือ การแสดงผลการค้นคืนหน้าจรมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.35$) การจัดเก็บผลการค้นคืนลงแฟ้มข้อมูลมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.35$) และการแสดงผลจากรายการเลือกของฐานข้อมูลมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ การแสดงรายการต่าง ๆ ของฐานข้อมูลบนหน้าจรมีความถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$)

สรุป นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และนิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นระบบฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า วิจัยทางด้านพระพุทธศาสนา ใช้งาน สะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลาในการสืบค้นเป็นอย่างมาก

อภิปรายผล

นิสิตมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาโดยรวมและในทุกหัวข้อในระดับมาก นิสิตเห็นว่าเป็นระบบที่ดีสามารถค้นคืนข้อมูลได้ง่าย รวดเร็ว สะดวก รูปแบบดูเรียบง่าย สวยงาม ไม่สับสนเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยทางพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก รวมทั้งผู้สนใจที่จะค้นหาจากแหล่งข้อมูลต่อไป จะเห็นว่านิสิตมีความพึงพอใจฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบสื่อซีดีรอม นอกจากโปรแกรมใช้งานแล้วส่วนหนึ่งมาจากคุณลักษณะของซีดีรอมที่มีความเหมาะสมในการเก็บฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นดังนี้

1. ซีดีรอมเก็บข้อมูลได้จำนวนมาก เก็บรักษาง่าย ไม่เปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ
2. ซีดีรอมมีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา
3. ไม่ต้องผ่านกระบวนการเทคนิคในการใช้มาก ก็สามารถใช้งานได้ทันที
4. มีความรู้สึกเป็นเจ้าของสารสนเทศ

5. สามารถใช้ฐานข้อมูลได้ตลอดเวลาแม้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ได้ติดต่อเครือข่าย หรือมีปัญหาเกี่ยวกับเครือข่าย

6. ใช้เวลาค้นสารสนเทศได้นานเท่าที่ต้องการ

7. สืบค้นได้สะดวกภายใน 3 วินาที และสามารถเก็บผลการค้นคืนในรูปแบบ ข้อมูล และจัดพิมพ์ออกสู่กระดาษ

8. ราคาถูกกว่าสื่อทุกประเภทเมื่อเทียบกับจำนวนข้อมูลที่บันทึกต่อแผ่น มีราคา แนนอน ไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นงานเทคนิค

9. อายุใช้งาน 10-20 ปี เพราะทำจากวัสดุคงทน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แบลนด์ (Bland., 1995 : Abstract) พบว่า นักเรียนมีเจตคติในแง่บวกต่อการค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลซีดีรอม และงานวิจัยของเปี่ยมสุข ทุงกาวิ (2534) พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจที่จะใช้บริการซีดีรอมมากกว่าการค้นหาข้อมูลจาก สิ่งพิมพ์ รวมทั้งงานวิจัยของศิริณี จุโตะปะมา (2539 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลซีดีรอมมากกว่า 3 ครั้ง และเห็นว่าบริการฐานข้อมูลซีดีรอมมีความสำคัญ และจำเป็นมากต่อการเรียนในปัจจุบัน

จากการประเมินผลความพึงพอใจของนิสิตต่อฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ในส่วนของการพัฒนาระบบ 3 ตอน มีดังนี้

1. การออกแบบระบบ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบระบบโดยรวม อยู่ในระดับมากโดยมีความพึงพอใจสูงสุดในหัวข้อการออกแบบฐานข้อมูลโดยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทำให้ใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว ทั้งนี้ ผู้ใช้เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและกำลังศึกษา โดยใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ดังนั้นฐานข้อมูลที่มีการสื่อสารภาษาไทยจึงทำให้ผู้ใช้สามารถ เข้าใจและปฏิบัติคำสั่งได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

2. ความสามารถในการทำงานของระบบ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจสูงสุดในหัวข้อ ฐานข้อมูลสามารถค้นจากรายการเลือกปีได้ถูกต้อง ส่วนข้อที่มีค่าสูงรองลงมาคือฐานข้อมูล สามารถค้นคืนจากรายการเลือกสถาบันได้ถูกต้อง เนื่องจากการค้นในหัวข้อดังกล่าวสามารถ ระบุปีของงานวิจัยทำให้สามารถคัดเลือกงานวิจัยที่เหมาะสมกับเรื่อง หรืองานวิจัยที่ตนได้ทำ และการสืบค้นโดยใช้ปีนั้นโปรแกรมได้ระบุคำค้นไว้ให้เลือกในแถบการค้นทำให้ผู้ใช้สะดวกในการเลือกหัวข้อที่ต้องการ ขจัดข้อผิดพลาดในการพิมพ์คำค้นลงในแถบสืบค้น

3. ความสามารถในการแสดงผลลัพธ์ นิสิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสามารถ ในการแสดงผลลัพธ์อยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจสูงสุด 3 ข้อ คือการแสดงผลการค้นคืน บนหน้าจอมีความถูกต้อง การจัดเก็บผลการค้นคืนลงแฟ้มข้อมูลมีความถูกต้อง และการแสดงผลจากรายการเลือกของฐานข้อมูลมีความถูกต้อง นอกจากนี้ผู้ใช้องการดูข้อมูลบนจอแล้วผู้ใช้มี

ความต้องการที่จะนำข้อมูลโดยเฉพาะบทคัดย่อไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปใช้อ้างอิง หรือศึกษา ในรายละเอียดต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ จันทร์อินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีความต้องการค้นคืนสารสนเทศ จากฐานข้อมูลซีดีรอมเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำรายงานประกอบวิชาเรียนเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาต้องการค้นคืนเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และเพื่อเขียนตำราตามลำดับ รูปแบบรายการผลการค้นคืนที่ผู้ใช้บริการต้องการคือรูปแบบ บรรณานุกรมและสาระสังเขป และงานวิจัยของ เปี่ยมสุข ทุงกาวิ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้ใช้ บริการกลุ่มใหญ่คือนักศึกษาระดับปริญญาโท ที่มาใช้บริการเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัย

สำหรับปัญหาของผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการขาดความรู้ในการใช้โปรแกรม การ แก้ไขเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ กำหนดค่าค้นแล้วได้ข้อมูลไม่ตรงกับ ความ ต้องการ และต้องการข้อมูลที่เป็นฉบับเต็ม (Full text) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ลำสกุล (2533 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้ใช้มีปัญหาคือต้องการรู้วิธีค้นจากฐานข้อมูลซีดีรอม ส่วนปัญหาอื่น ๆ คือ การกำหนดค่าค้นไม่ตรงตามหัวข้อทำให้ไม่ได้เนื้อเรื่องที่ต้องการ ผู้ใช้ไม่ เข้าใจวิธีการกำหนดค่าค้น และงานวิจัยของประไพ จันทร์อินทร์. (2539) พบว่าผู้ใช้ขาดความรู้ การใช้โปรแกรมอื่น เครื่องไม่พอ การแก้ไขเบื้องต้นเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมทั้งงาน วิจัยของศิริณี จุโตะปะมา (2539 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้ใช้มีปัญหาในการติดตามเอกสารฉบับ เต็มรูปอยู่ในระดับมาก ในการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงควรจัดทำคู่มือการใช้โปรแกรมฐานข้อมูล รวมทั้งการฝึกอบรมก่อนการใช้โปรแกรมก็จะแก้ปัญหาได้ทางหนึ่ง

จากการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบทำให้ได้ระบบงานโปรแกรม ฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเพิ่ม ประสิทธิภาพในการสืบค้นงานวิจัยพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะความคิดเห็นบางประการต่อโปรแกรม ฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

1. การนำฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนาไปใช้ควรมีอุปกรณ์ดังนี้
 - 1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ควรเป็น รุ่น Pentium III ขึ้นไป มีหน่วยความจำ 64 เมกะไบต์ ขึ้นไป และมีหน่วยขับซีดีรอม
 - 1.2 เครื่องพิมพ์
 - 1.3 แผ่นวงจรแสดงผล 800X600, High color 16 bit ขึ้นไป
 - 1.4 ติดตั้งโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการ Windows 98 ขึ้นไป
2. ควรศึกษาคู่มือการใช้ฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และตรรชนีก่อนใช้โปรแกรม

3. หากต้องการให้โปรแกรมฐานข้อมูล แสดงผลเต็มประสิทธิภาพให้กำหนดค่าจอแสดงผลค่าเป็น 800X600, High color 16 bit ขึ้นไป

5. ไม่ควรเปิดโปรแกรมหลาย ๆ โปรแกรมในขณะที่โปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยทางพระพุทธศาสนากำลังทำงาน หากเครื่องคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะจำกัด หรือมีหน่วยความจำน้อย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลงานวิจัยในสาขาวิชาอื่น ๆ
2. ควรศึกษา และพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลในลักษณะเต็มรูปแบบ (Full-text)
3. ควรศึกษา และพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย
4. ควรศึกษา และพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลให้สามารถสืบค้นบนอินเทอร์เน็ตได้